

اطلاعیه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه بوعلی سینا در ارتباط با آموزش مجازی

به نام او

رؤسای محترم دانشکده‌ها

با سلام و احترام،

با تبریک سال نو و اعیاد شعبانیه، به استحضار می‌رساند با توجه به شرایط موجود و پیش‌بینی‌های انجام شده، به نظر می‌رسد امکان برگزاری کلاس‌های حضوری در آینده نزدیک وجود نداشته باشد. بر اساس گزارش حوزه IT دانشگاه، تاکنون برای بیش از ۵۰٪ دروس نظری دانشگاه از طریق سامانه درس افزار محتوای آموزشی قرار داده شده است و مواردی نیز از طریق سامانه‌های دیگر ارایه شده است. لذا با توجه به ضرورت مدیریت زمان و استفاده حداکثری از آن در نیمسال جاری، موارد زیر تاکید می‌گردد:

۱. ارایه تمامی دروس نظری و بخش نظری دروس نظری- عملی از طریق آموزش مجازی از روز شنبه ۱۶ فروردین ضروری است. اطلاع رسانی و مراقبت لازم برای برگزاری تمامی کلاس‌های دروس نظری می‌بایست از سوی معاونت آموزشی دانشکده صورت گیرد. در پیوست شماره ۱ به نوع دروس و نحوه امکان اجرای آنها اشاره شده است.

۲. از اساتید محترم خواسته شود تا برای تداوم ارایه دروس به صورت غیرحضوری از طریق سامانه ذکر شده یا هر روش مناسب دیگری اقدام کنند. گزارش عملکرد اساتید در سامانه درس افزار به صورت هفتگی به واحدها ارسال می‌شود. لازم است دانشکده گزارش ارایه دروس به سایر روش‌ها را نیز از اساتید دریافت کند و در سامانه آموزشی گلستان ثبت نمایند.

۳. براساس جلسه‌های متعدد انجام شده، محتوای استاندارد قابل قبول برای هر جلسه کلاس به شرح ذیل می‌باشد. لذا ضروری است از این پس استاندارد لازم برای محتوای کلاس در نظر گرفته شود تا کاستی‌های آموزش مجازی برطرف شده و دانشجویان بتوانند یادگیری بهتری را داشته باشند. مدل‌های پیشنهادی در پیوست شماره ۲ موجود است. انتظار می‌رود یک جلسه کلاس درسی دارای حداقل ۳۰ دقیقه تصویر یا صوت استاد به همراه فایل متن (word, pdf، معرفی منبع درسی و ...)، تکلیف، بحث کلاسی و ... باشد.

۴. از اساتید محترم خواسته شود تا ارزیابی مستمر آموزشی دروس به صورت غیرحضوری را انجام داده و بازخورد آن را در سامانه ثبت نمایند. این ارزیابی می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

a. ارایه تمرین و تکلیف برای هر فصل و دریافت تمرینات حل شده از دانشجویان.

b. انجام پروژه‌های درسی، شبیه‌سازی رایانه‌ای در دروسی که امکان آن وجود داشته باشد.

c. ارایه گزارش و سمینار توسط دانشجویان در کلاس غیرحضوری.

۵. برای دروس عملی- آزمایشگاهی (یا موارد مشابه) که نیازمند حضور دانشجو در آزمایشگاه می‌باشد، ارایه مفاهیم کلی به صورت مجازی صورت گیرد تا در زمان مناسب برگزاری کلاس‌ها به صورت فشرده انجام شود.

۶. برای دروس بسیار خاصی که امکان تکمیل درس به صورت غیر حضوری و احیانا چند جلسه حضوری در تابستان توسط استاد میسر نباشد، دلایل توجیهی استاد درس با تایید مدیر گروه دریافت گردد تا موضوع به نحو مقتضی بررسی گردد.

۷. برگزاری جلسه‌های شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده‌ها (به صورت مجازی یا ...) به منظور برطرف کردن مشکلات آموزش مجازی و مشکلات احتمالی دانشجویان و استادان و ارسال صورتجلسه به معاونت آموزشی دانشگاه.

۸. دانشجویان تحصیلات تکمیلی که در این نیمسال قصد دفاع از پایان‌نامه یا رساله خود را دارند، می‌توانند تا ۳۱ شهریور ۱۳۹۹ به صورت حضوری دفاع کنند. برای دانشجویانی که با محدودیت زمانی مواجه هستند، به پیشنهاد استاد راهنما و تایید شورای دانشکده امکان برگزاری جلسه دفاع از رساله یا پایان‌نامه به صورت غیر حضوری با شرایط زیر وجود دارد:

- ارسال پایان‌نامه / رساله به تمامی داوران و دریافت تاییدیه مبنی بر کفایت لازم برای دفاع
- نظارت و مدیریت رییس دانشکده، یا معاون تحصیلات تکمیلی دانشکده بر جلسه دفاع.
- ضبط جلسه دفاع از ابتدا تا انتها به عنوان گزارش رسمی.

۹. آزمون جامع آموزشی دانشجویان دکتری به اوایل تابستان تعویق خواهد افتاد.

۱۰. در رابطه با دروسی نظیر پروژه و سمینار کارشناسی که نیازمند ارائه می باشند، ارائه بصورت مجازی و توسط دانشجو برای استاد صورت گیرد سمینار کارشناسی ارشد نیز با اطلاع قبلی به تحصیلات تکمیلی بصورت مجازی انجام شود.

۱۱. در مورد بررسی پروپوزال و موارد مشابه، گروه‌ها به صورت مجازی یا ... فعال بوده و تمامی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجویان را بررسی نمایند. در مورد تصمیماتی که نیاز به جلسه گروه دارند، جلسات گروه‌های آموزشی نیز به صورت مجازی تشکیل گردیده و صورتجلسه به دانشکده ارسال گردد.

۱۲. موضوع تمدید سنوات تحصیلی برای دانشجویان سال آخر تحصیلات تکمیلی در کمیسیون موارد خاص دانشگاه در حال بررسی است و به محض تصمیم‌گیری اعلام خواهد شد.

در پایان، ضمن آرزوی سلامتی، امید دارد تا با تدبیر، مدیریت و اراده مؤثر جناب‌عالی و همکاران ارجمند در آن دانشکده، این نیمسال تحصیلی با مشکلات حداقلی به سرانجام برسد. همچنین برای فایق شدن به دشواری‌های احتمالی نیازمند مشارکت، نظرات صائب و پیشنهادهای ارزشمند و سازنده و همکاری جناب‌عالی و همکاران محترم در آن دانشکده هستیم.

پیوست شماره ۱

سناریوی قابل اجرا برای مدیریت امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشجویان در نیمسال ۹۸۲

۱- برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی (بدون واحد درسی)

نوع فعالیت	روش کار	مرجع تصمیم گیری
دفاع از پایان نامه / رساله	به صورت مجازی (نیمه حضوری / غیر حضوری)	شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه
تمدید سنوات دانشجویان سال آخر	سنوات از تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۳ تا تاریخ شروع فعالیت دانشگاه به سنوات مجاز دانشجویان اضافه شود.	کمیسیون موارد خاص دانشگاه
آزمون جامع دکتری	تعویق به اوایل تابستان	شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه
ارایه سمینار یا پروژه	به صورت مجازی (نیمه حضوری / غیر حضوری)	شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

۲- برای دانشجویان دارای واحد درسی

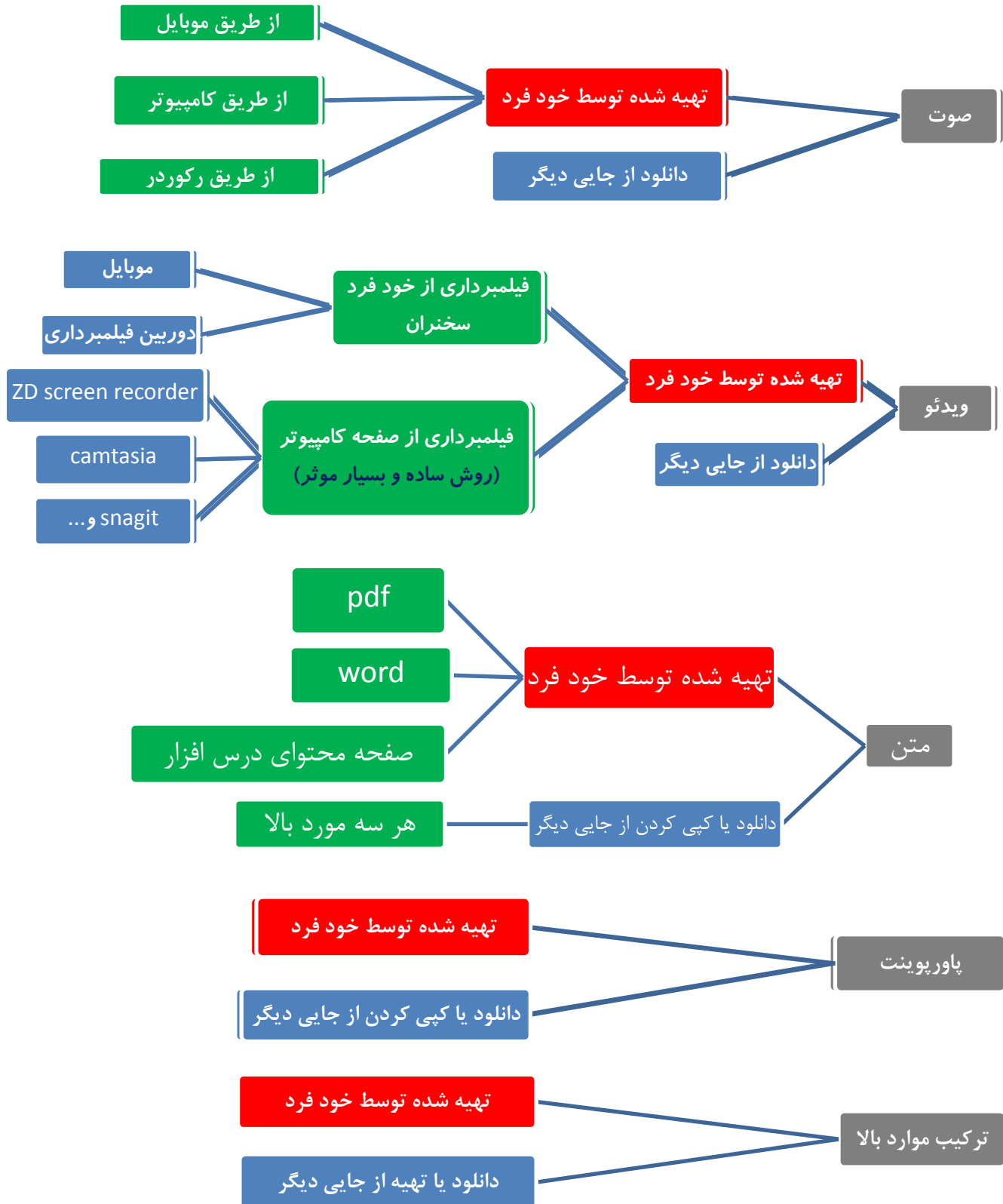
ماهیت دروس	روش برگزاری	مرجع تصمیم گیری
دروس عمومی	برگزاری کامل به صورت مجازی (آفلاین / آنلاین) + یک جلسه رفع اشکال پایان ترم به صورت حضوری	شورای دانشگاه
دروس پایه	برگزاری کامل به صورت مجازی (آفلاین / آنلاین) + دو جلسه رفع اشکال پایان ترم به صورت حضوری	شورای دانشگاه
دروس تخصصی تئوری	برگزاری کامل به صورت مجازی (آفلاین / آنلاین) + دو جلسه رفع اشکال پایان ترم به صورت حضوری	شورای دانشگاه
دروس تخصصی تئوری - عملی	ارایه مفاهیم به صورت مجازی برگزاری باقیمانده کلاس ها به صورت فشرده در زمان مناسب	شورای دانشگاه
دروس تخصصی تئوری - محاسباتی	ارایه مفاهیم بخش نظری به صورت مجازی + دو جلسه رفع اشکال پایان ترم به صورت حضوری بخش عملی بصورت دروس عملی تخصصی	شورای دانشگاه
دروس عملی با ماهیت حل تمرین و مشابه	به صورت مجازی (آفلاین / آنلاین) و تشکیل گروه های حل تمرین به صورت مجازی	شورای دانشگاه
دروس عملی تربیت بدنی	برگزاری کلاس ها به صورت فشرده در زمان مناسب	شورای دانشگاه
دروس عملی تخصصی	ارایه مفاهیم کلی به صورت مجازی + فیلم های آموزشی برگزاری کلاس ها به صورت فشرده در خرداد و تیرماه	شورای دانشگاه
ارایه سمینار یا پروژه	به صورت مجازی (نیمه حضوری / غیر حضوری)	شورای آموزشی دانشگاه
برگزاری تمامی امتحانات	تعویق به زمان مناسب	شورای آموزشی دانشگاه

پیوست شماره ۲

این راهنما در بخش انواع عناصر محتوایی، تولید محتوا در سامانه درس افزار و انواع مدل های تولید محتوا تهیه شده است.

بخش اول: انواع عناصر محتوایی

منظور از عناصر محتوایی انواع شکل های ظاهری محتوا یا نمود محتوا در ظاهر است. موارد ذکر شده زیر مواردی است که می توان در سامانه درس افزار از آن استفاده نمود، و گرنه محتوا به شکل های مختلف و متنوع دیگری نیز می تواند ایجاد شود.

* منظور از تهیه از جایی دیگر به این معنی است که از موارد زیر (یا مشابه) فایل های علمی و مورد تایید مدرس که با سرفصل مطابقت دارد را نیز می توان به عنوان محتوای درسی استفاده نمود:

- **Slideshare.net** این سایت بانکی از پاورپوینت در موضوعات مختلف است که متناسب با موضوع درسی در صورت موجود بودن می توان تغییراتی در آن ایجاد نمود و برای درس مورد نظر استفاده کرد.
 - فرادرس یا سایت های معتبر علمی: این سایت ها بانکی از ویدئوهای آموزشی دارند که متناسب با موضوع درسی می توان از آنها استفاده نمود.
- در رابطه با دیگر عناصر محتوایی هم مدرسان گرامی می توانند علاوه بر تهیه محتوا از محتوای موجود متناسب با موضوع درسی استفاده نمود.
- ** در نرم افزارهای ذکر شده برای فیلم برداری از صفحه کامپیوتر ZD soft screen recorder رابط کاربری ساده تری دارد و خروجی آن نیز از حجم کمتری برخوردار است.
- *** فایل های ویدئویی و صوتی تولید شده کمتر از ۲۵ مگابایت باشند، تا آپلود آن از سوی مدرس و دانلود آن از طرف مخاطبان راحت تر صورت پذیرد.
- در صورتی که فایل های تولید شده بیشتر از این حجم باشد می توان آنرا به دو یا سه قسمت تقسیم نمود. همچنین با استفاده از نرم افزارهای کاهشده حجم صوت مثل Jet audio و کاهشده ویدئو مثل Format factory استفاده نمود.

بخش دوم: تولید محتوا در سامانه درس افزار

- سامانه درس افزار امکان تعریف کردن موارد زیر وجود دارد: این موارد را می توان با یکدیگر ترکیب نمود و برای هر جلسه درسی از آن ها استفاده نمود. در بخش بعدی انواع مدل های تولید محتوا با استفاده از سامانه درس افزار توضیح داده خواهد شد.
- ۱) **بارگزاری فایل:** با استفاده از این ابزار می توان فایل های مختلفی را در سامانه آپلود نمود.
 - ۲) **ایجاد صفحه محتوایی:** با استفاده از این ابزار می توان یک صفحه محتوایی متنی ایجاد کرد.
 - ۳) **بحث کلاسی:** با استفاده از این ابزار می توان یک بحث کلاسی در رابطه با موضوع درسی ایجاد نمود
 - ۴) **فعالیت کلاسی:** با استفاده از این ابزار می توان یک فعالیت، تمرین یا تکلیف تعریف کرد و برای آن بازه زمانی خاصی در نظر گرفت. همچنین شیوه انجام و شیوه تحویل آن (کاغذی یا دیجیتالی) را نیز تعیین نمود.
 - ۵) **کوئیز:** با استفاده از این ابزار می توان یک کوئیز تعریف کرده و برای آن زمان در نظر گرفت.
 - ۶) **گروه بندی:** با استفاده از این ابزار می توان دانشجویان را در یک درس گروه بندی کرده و تکالیف یا بحث ها را بر اساس گروه های ایجاد شده اجرا نمود.

بخش سوم: انواع مدل های تولید محتوا

برگزاری کلاس های آموزشی به صورت الکترونیکی به طور کلی می تواند به دو صورت همزمان و غیر همزمان انجام شود. در ادامه هر کدام از این موارد توضیح داده خواهد شد .

الف) روش همزمان: در این روش همانگونه که از اسم آن پیداست مدرس و یادگیرندگان در یک زمان واحد با استفاده از یک ابزار الکترونیکی سر کلاس حاضر می شوند و مدرس اقدام به ارائه محتوا می نماید. از ابزارهای همزمان برای برگزاری کلاس های مجازی می توان به skyroom ، bigbluebutton و اسکایپ اشاره کرد. با این حال برگزاری کلاس به صورت همزمان در عمل مدرس و یادگیرندگان را با چالش هایی نیز مواجه می کند:

- عدم انعطاف پذیری زمانی: در این روش مدرس و یادگیرندگان باید در یک زمان واحد سر کلاس حاضر شوند.
- دشوار بودن کنترل کلاس توسط مدرس به دلیل اینکه به صورت تصویری یادگیرندگان را نمی بیند.
- قطع و وصل شدن دانشجویان و استاد با توجه به پهنای پاندی که مخاطبان از آن برخوردارند.

ب) روش غیر همزمان: در این روش بین ارائه محتوا از سوی مدرس و دریافت آن از طرف یادگیرندگان الزاماً همزمانی وجود ندارد. به عبارتی مدرس می تواند محتوا را در سامانه بارگزاری کرده و یادگیرندگان در زمانی دیگر آن را دریافت نمایند. سامانه درس افزار دانشگاه مصداقی از روش غیر همزمان است که در ادامه مدل های مختلف ایجاد محتوا برای آن توضیح داده خواهد شد.

در ادامه چندین مدل که می تواند راهنمای تولید محتوا برای هر جلسه و برگزاری آن در سامانه درس افزار باشد، آمده است. این مدل ها بر اساس عناصر محتوایی که در صفحات قبلی توضیح داده شد، تهیه شده است. ترتیب آمدن مدل ها، ارجحیت هر کدام از این مدل ها برای تولید

محتوای الکترونیکی در سامانه درس افزار است. لازم به ذکر است که مدل های ذکر شده بر اساس عناصر محتوایی که در ابتدای این فایل در مورد آنها افزار بهره گرفت.

در ادامه چندین مدل که می تواند راهنمای تولید محتوا برای هر جلسه و بارگزاری آن در سامانه درس افزار باشد، آمده است. این مدل ها بر اساس عناصر محتوایی که در صفحات قبلی توضیح داده شد، تهیه شده است. ترتیب آمدن مدل ها، ارجحیت هر کدام از این مدل ها برای تولید محتوای الکترونیکی در سامانه درس افزار است. لازم به ذکر است که مدل های ذکر شده بر اساس عناصر محتوایی که در ابتدای این فایل در مورد آنها افزار بهره گرفت.

مدل ۱:

- تولید پاورپوینت به صورت جداگانه و آپلود به عنوان فایل در سامانه درس افزار
- ضبط صدای مدرس به صورت جداگانه و آپلود به عنوان فایل در سامانه درس افزار
- فعالیت کلاسی برای دانشجویان که از طریق ابزار assignment در قسمت ماژول ها قابل ایجاد کردن است.
- بحث کلاسی برای دانشجویان که از طریق ابزار بحث در قسمت ماژول ها قابل ایجاد کردن است.

مدل ۲:

- تولید پاورپوینت و نمایش آن به صورت full screen در کامپیوتر و ضبط صدای مدرس (در این شیوه به موازات اینکه محتوا نشان داده می شود، فرد سخنران در مورد آن صحبت می کند). با استفاده از نرم افزارهایی همچون ZD screen recorder، videosolo screen recorder، snagit، capture، camtasia و یا mix PowerPoint که روی خود پاورپوینت نصب می شود، می توان از صفحه کامپیوتر فیلم گرفت و خروجی آن را در قالب یک فایل ویدئویی در سامانه درس افزار بارگزاری کرد.
- فعالیت کلاسی برای دانشجویان در رابطه با محتوای بارگزاری شده
- بحث کلاسی در رابطه با محتوای بارگزاری شده برای دانشجویان

مدل ۳:

- تولید متن در قالب یک فایل pdf، word یا صفحه محتوایی در سامانه درس افزار و بارگزاری آن در سامانه درس افزار در قالب یک فایل
- ضبط صدای مدرس در رابطه با متن و آپلود به عنوان فایل در سامانه درس افزار
- فعالیت کلاسی در رابطه با محتوای ایجاد شده
- بحث کلاسی در رابطه با محتوای ایجاد شده

مدل ۴:

- تولید پاورپوینت در رابطه با موضوع درسی به همراه ضبط صدای مدرس در رابطه با متن و آپلود به عنوان فایل در سامانه درس افزار
- فعالیت کلاسی در رابطه با محتوای ایجاد شده
- بحث کلاسی در رابطه با محتوای ایجاد شده

مدل ۵:

- تولید متن در قالب یک فایل pdf، word یا صفحه محتوایی در سامانه درس افزار و بارگزاری آن در سامانه درس
- ضبط صدای مدرس در رابطه با متن و آپلود به عنوان فایل در سامانه درس افزار
- فعالیت کلاسی در رابطه با محتوای ایجاد شده
- بحث کلاسی در رابطه با محتوای ایجاد شده

مدل ۶:

- ضبط صدای مدرس در رابطه با موضوع تدریس
- فعالیت کلاسی در رابطه با محتوای ایجاد شده
- بحث کلاسی در رابطه با محتوای ایجاد شده

مدل ۷:

- یک فایل ویدئویی در رابطه با موضوع درس (فایل را می توان از فرادرس، سایت های معتبر علمی یا دیگر سایت هایی که پایگاه داده ای برای ویدئو هستند دانلود کرد) و آپلود به عنوان یک فایل در سامانه درس افزار

- فعالیت کلاسی در رابطه با محتوای ایجاد شده
- بحث کلاسی در رابطه با محتوای ایجاد شده

چند نکته:

- بهتر است مدرسان گرامی در هر جلسه درس خود توضیحات مربوط به محتوا که روشن کننده ابعاد مختلف محتواست را به صورت صوتی ضبط نموده و به همراه پاورپوینت یا pdf در مائول مربوط به آن جلسه قرار دهند.
- موارد ذکر شده مدل های ترجیحی است، با این حال مدرسان گرامی می توانند با توجه به عناصر محتوایی ذکر شده مدل های دیگری را نیز متناسب با نیاز دانشجویان، درس مورد نظر و ابزارهای در دسترس ایجاد نمایند.
- ضرورتی به تعریف تکلیف و بحث در هر جلسه نیست. بدیهی است که ایجاد این دو مورد در هر جلسه می تواند غنای بیشتری به تدریس مدرس داده و دانشجویان را بیشتر درگیر درس کند.
- امکان نمایش پاورپوینت در موبایل و فیلمبرداری از صفحه موبایل و همزمان ضبط صدای مدرس و در نهایت گرفتن خروجی از آن در قالب یک فایل ویدئویی نیز وجود دارد. برای اینکار می توان در کافه بازار یا Play Store عبارت «فیلمبرداری از صفحه موبایل» یا عبارتی مشابه را به فارسی یا انگلیسی جستجو نموده و از نرم افزارهایی که در این زمینه موجود هستند بهره گرفت.

موفق باشید.